บทนำ

รายงานนี้เป็นแนวทางมาตรฐานในการสรุปรูปแบบการปฏิบัติทั่วไปซึ่งอ้างอิงจาก 3 หลักการดังนี้

- แต่ละแนวทางศึกษาต้องเกี่ยวข้องและเจาะจงทางการแพทย์เพียงพอที่จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
- แต่ละคำแนะนำได้รับการประเมินที่ชัดเจนว่ามีความสำคัญในการดูแลรักษา
- แต่ละคำแนะนำได้รับการประเมินว่ามีหลักฐานสำคัญเพียงพอต่อคำแนะนำและสะท้อนให้เห็นถึงหลักฐานที่ดีที่สุด

แนวทางศึกษาฉบับนี้ให้คำแนะนำสำหรับรูปแบบปฏิบัติทั่วไป ไม่ใช่สำหรับแต่ละบุคคล โดยใช้สำหรับผู้ป่วยส่วนใหญ่ และอาจจะใช้ไม่ได้ผลกับทุกสถานการณ์
โดยผู้ป่วยแต่ละคนอาจมีแนวทางศึกษาที่ต่างกันออกไป
แพทย์ผู้ตรวจจะต้องเลือกแนวทางที่เหมาะสมในการดูแลผู้ป่วยแต่ละคน
วิทยาลัยจักษุวิทยาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Academy of Ophthalmology)
สามารถให้ความช่วยเหลือสมาชิกในการแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานทางตา

แนวทางศึกษาฉบับนี้ไม่ใช่แนวทางพื้นฐานสำหรับใช้ในทุกสถานการณ์
วิทยาลัยจักษุวิทยาแห่งสหรัฐอเมริกาไม่รับผิดชอบในทุกกรณีที่ทำให้เกิดความผิดพลาดจากการใช้แนวทางศึกษานี้

ในแต่ละโรคหลักที่สำคัญ แนวทางศึกษาฉบับนี้จะแนะนำกระบวนการในการดูแลผู้ป่วย ซึ่งประกอบไปด้วย การซักประวัติ การตรวจร่างกาย การตรวจด้วยเครื่องมือพิเศษ แนวทางการรักษา การติดตามผล ตลอดจนถึงการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ป่วย โดยแบ่งเป็น 3 ลำดับขั้น คือ

- ระดับ A แสดงถึง สำคัญที่สุด
- ระดับ B แสดงถึง สำคัญรองลงมา
- ระดับ C แสดงถึง สำคัญน้อยที่สุด

การจัดลำดับความสำคัญในแต่ละคำแนะนำ
อ้างอิงตามหลักฐานที่มีการสนับสนุนจากบทความวรรณกรรม โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

Copyright © American Academy of Ophthalmology, October 2012, Thai translation June 2013

- ระดับ 1 อ้างอิงจากหลักฐานที่ได้จากการทดลองควบคุมแบบสุ่ม
  ซึ่งรวมถึงการวิจัยด้วยการวิเคราะห์อภิมาน
- ระดับ 2 อ้างอิงจากหลักฐานที่ได้จากการทดลองต่อไปนี้
  - การทดลองชนิดที่มีการควบคุมโดยไม่มีการสุ่มเลือก
  - การทดลองชนิดการศึกษาเชิงวิเคราะห์ที่มาจาก 1 สถาบัน ขึ้นไป
  - การทดลองที่มีหลายระยะเวลาโดยที่มีหรือไม่มีการแทรกแซง
- ระดับ 3 อ้างอิงจากหลักฐานที่ได้จากการทดลองต่อไปนี้
  - การศึกษาเชิงพรรณนา
  - รายงานผู้ป่วย
  - รายงานจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กร

แนวทางการศึกษาฉบับนี้ใช้เป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วย ในการที่จะประยุกต์ใช้ความรู้นี้มีความจำเป็นที่ต้องตระหนักว่าความเป็นเลิศทางการแพทย์ (true medical excellence) จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทักษะที่นำไปใช้นี้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ป่วย

วิทยาลัยจักษุวิทยาแห่งสหรัฐอเมริกา สามารถให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกในการแก้ไขประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

Copyright © American Academy of Ophthalmology, October 2012, Thai translation June 2013

เยื่อตาอักเสบ (การประเมินเบื้องต้นและการรักษา)

การซักประวัติเบื้องต้น

- อาการและอาการแสดง (ตามัว ,อาการกลัวแสง ,ปวด ,เคืองตา ,ขี้ตา ,เช่น คัน) [A:III]
- ระยะเวลาที่มีอาการ[A:III]
- ปัจจัยกระตุ้น[A:III]
- เป็นข้างเดียวหรือสองข้าง[A:III]
- ลักษณะของขี้ตา[A:III]
- ประวัติสัมผัสกับผู้ที่ติดเชื้อ[A:III]
- ประวัติอุบัติเหตุ (รังสีอัลตราไวโอเลต ,สารเคมี ,กระแทก) [A:III]
- การใส่เลนส์สัมผัส (การรักษาความสะอาด ,ชนิดของเลนส์) [A:III]
- อาการและอาการแสดงของโรคทางกายอื่น ๆ (เช่น
  สิ่งไหลออกจากอวัยวะเพศและทางเดินปัสสาวะ การถ่ายปัสสาวะลำบาก
  การติดเชื้อทางเดินอากาศหายใจส่วนบน รอยโรคที่ผิดหนังและเยื่อเมือก) [A:III]
- ภูมิแพ้ โรคหืด ผิวหนังอักเสบออกผื่น[A:III]
- การใช้ยา[A:III]
- ประวัติทางตา (เช่น เคยเป็นเยื่อตาอักเสบมาก่อนหรือไม่ กี่ครั้ง[A:III]
  เคยได้รับการผ่าตัดตามาก่อนหรือไม่[B:III])
- ประวัติโรคระบบอื่น (ภูมิคุ้มกันบกพร่อง ประวัติโรคทางกายอื่น[B:III])
- ประวัติทางสังคม (เช่น สูบบุหรี่[C:III] อาชีพ งานอดิเรก[C:III] การเดินทาง[C:III]
  เพศสัมพันธ์[C:III])

การตรวจร่างกายเบื้องต้น

- ระดับสายตา[A:III]
- การตรวจตาภายนอก
  - ผิวหนัง[A:III] (อาการแสดงของ rosacea, ผิวหนังอักเสบออกผื่น, seborrhea)
  - ความผิดปกติของเปลือกตาและอวัยวะเคียงลูกตา[A:III] (บวม, เปลี่ยนสี,
    ผิดตำแหน่ง, หย่อน, แผล, ปุ่มเล็ก, ช้ำ, ก้อนเนื้องอก)
  - เยื่อตา[A:III] (ลักษณะของการคั่ง, เลือดออกใต้ชั้นเยื่อตา, เยื่อตาบวม, พังผืด,
    เยื่อตาติดกัน, ก้อน, สิ่งไหลออก)
- การตรวจด้วยกล้องตรวจตาชนิดลำแสงแคบ

Copyright © American Academy of Ophthalmology, October 2012, Thai translation June 2013

- ขอบหนังตา[A:III] (การอักเสบ, แผล, สิ่งไหลออก, ปุ่มเล็กหรือตุ่มพอง, เศษเนื้อตายที่มีเลือดติดอยู่, การสร้างคีราติน)
- ขนตา[A:III] (ขนตาร่วง, เปลือก, สะเก็ด, ไข่เหา, โลน)
- ท่อน้ำตา[B:III] (ป่อง, สิ่งไหลออก)
- เยื่อตาในส่วนทบโค้ง[A:II]
- เยื่อตาส่วนรอบลูกตา/ขอบกระจกตาดำ[A:II] (ต่อมน้อย, บวม, ปุ่มเล็ก, เยื่อตาบวม, หย่อน, แผล, เลือด, สิ่งแปลกปลอม, การสร้างคีราติน)
- กระจกตา[A:I]
- ช่องหน้าม่านตา/ม่านตา[A:III] (การอักเสบ, การติดของม่านตา, การพร่องของการส่องแสงผ่าน)
- ลักษณะการย้อมติดสี[A:III](เยื่อตาและกระจกตา)

การตรวจเพื่อวินิจฉัย

- เพาะเชื้อ , ป้ายสไลด์เพื่อดูเซลล์และย้อมพิเศษในกรณีที่สงสัยเยื่อตาอักเสบจากการติดเชื้อในเด็กแรกเกิด[A:I]
- ป้ายสไลด์เพื่อดูเซลล์และย้อมพิเศษในกรณีที่สงสัยเยื่อบุตาอักเสบจากการติดเชื้อหนองใน[A:II]
- ยืนยันการวินิจฉัยเยื่อตาอักเสบจากเชื้อคลาไมเดียในผู้ใหญ่และในเด็กแรกเกิดด้วยการวินิจฉัยทางภูมิคุ้มกันและเพาะเชื้อ[A:III]
- การตัดเนื้อออกตรวจจากเยื่อตาและบริเวณปกติที่ติดกับขอบกระจกตาดำในกรณีที่สงสัยเพมฟิกอยด์ของเยื่อเมือกส่วนลูกตา[A:III]
- การตัดเนื้อออกตรวจตลอดทั้งชั้นความหนาของหนังตาในกรณีที่สงสัยมะเร็งต่อมไขมัน[A:II]

การรักษา

- หลีกเลี่ยงการใช้ยาหยอดปฏิชีวนะและสเตอรอยด์โดยไม่ไตร่ตรอง เพราะยาปฏิชีวนะอาจทำให้เกิดพิษและสเตอรอยด์จะทำให้การดำเนินโรคของเชื้ออดีโนไวรัสนานขึ้น และอาจทำให้การติดเชื้อโรคเริมแย่ลง[A:III]
- รักษาเยื่อตาอักเสบเล็กน้อยจากภูมิแพ้ด้วยยาหยอดสารต้านฮีสทามีนร่วมกับสารบีบหลอดเลือดที่ไม่ต้องใช้ใบสั่งยา หรือยาหยอดชนิดต้านฮีสทามีนรุ่นที่สองสำหรับตัวรับ H1 ถ้าเป็นบ่อยหรือไม่หายให้ใช้ยาชนิดสารกันมาสท์เซลล์[A:I]
- สำหรับกระจกตาและเยื่อตาอักเสบจากเลนส์สัมผัส ให้หยุดใช้เลนส์สัมผัสอย่างน้อย 2 สัปดาห์[A:III]

Copyright © American Academy of Ophthalmology, October 2012, Thai translation June 2013

- หากมีข้อบ่งชี้ในการใช้ยาสเตอรอยด์
  ให้ในปริมาณที่น้อยขึ้นกับการตอบสนองและการทนได้ของคนไข้[A:III]
- หากมีการใช้ยาสเตอรอยด์ต้องวัดความดันตา[A:III]
- ใช้ยาปฏิชีวนะทั้งร่ายกายในเยื่อตาอักเสบจากเชื้อ *Neisseria gonorrhoeae*[A:I] และ *Chlamydia trachomatis*[A:II]
- รักษาคู่สมรสด้วยเพื่อลดการเป็นซ้ำและการแพร่กระจายของโรค
  เมื่อเยื่อตาอักเสบเกี่ยวเนื่องกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
  และส่งต่อไปให้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ[A:III]
- ส่งต่อคนไข้ที่มีโรคทางระบบอื่นๆให้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ[A:III]

การตรวจติดตาม

- การตรวจติดตามต้องประเมิน
  - ประวัติ[A:III]
  - ความสามารถในการมองเห็น[A:III]
  - การตรวจด้วยกล้องตรวจตาชนิดลำแสงแคบ[A:III]
- ถ้ามีการใช้สเตอรอยด์ให้วัดความดันตาและขยายม่านตาเพื่อประเมินต้อกระจกและต้อหิน[A:III]

การให้ความรู้คนไข้

- ให้คำแนะนำคนไข้ในกรณีที่เป็นโรคติดต่อให้ระมัดระวังการติดต่อสู่ผู้อื่น[A:III]
- บอกคนไข้ที่ได้รับยาสเตอรอยด์หยอดถึงความเสี่ยงในการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการใช้ยาสเตอรอยด์[A:III]
- แนะนำคนไข้เยื่อตาอักเสบจากภูมิแพ้ว่าการซักผ้าบ่อยครั้งและอาบน้ำก่อนนอนอาจมีประโยชน์ร่วมด้วย [B:III]

Copyright © American Academy of Ophthalmology, October 2012, Thai translation June 2013